

Мироненко Ю.С.

Студент ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник:

Солончук І.В., ст. викл., ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Електронний позов: теорія й практика запровадження

Розвиток інформаційних технологій призвів до зміни суспільних відносин. Інформаційні технології все частіше стали використовуватись під час повсякденної та професійної діяльності, під час державного управління та підприємницької діяльності. Вже сьогодні у розвинених суспільствах стали реальними такі інститути як е-уряд, е-бізнес, е-освіта, е-суд. В Україні поки що ці інститути лише починають формуватися.

Одним з напрямків розвитку інформаційного суспільства є запровадження електронного судочинства. Вже сьогодні в цьому напрямі є певний прогрес: створені веб-сторінки судів, запроваджена автоматизована система документообігу суду, яка застосовується для електронного розподілу справ, їх реєстрації, формування судової статистики тощо. Також сьогодні є можливість отримання учасниками процесу процесуальних документів електронною поштою, сплата судового збору в електронній формі та смс-інформування учасників цивільного провадження. Однак, на нашу думку, важливим для подальшого розвитку цивільного процесу є запровадження електронного позовного провадження, а на даному етапі розвитку цивільного процесу - електронної форми позову. [3]

Чинний Цивільний процесуальний кодекс (далі – ЦПК) передбачає письмову форму позову. На нашу думку, цивільне судочинство України має рухатися в бік електронного судочинства, одним з елементів якого є саме електронна форма позову.[1]

По-перше, це сприяє реалізації принципу доступності. Принцип доступності нині є важливим принципом судочинства, який полягає в можливості безперешкодного звернення особи до суду. На нашу думку, забезпечення електронної форми позову спростить доступ до судового захисту особи, оскільки зникає необхідність їхати до суду для подачі позовної заяви. Особливо це актуально у тих випадках, коли позивач знаходиться в одному місті, а позов необхідно пред'являти в іншому місті. Запровадження електронного позову спростить пред'явлення позову та покращить доступність судового захисту прав та законних інтересів.

По-друге, електронна форма позову спростить роботу й судовій адміністрації. Нині дані позову реєструють в автоматизованій системі документообігу суду. Електронна форма позову спростить роботу тим, що необхідні дані будуть одразу вноситись до такої системи.

По-третє, заслуговує на увагу практика зарубіжних країн. Так, цивільне процесуальне законодавство Німеччини передбачає дві форми електронного позову: відправлення електронною поштою та відправлення на електронну скриньку суду. Також разом з електронним позовом можуть подаватись й інші документи, навіть якщо для них передбачена письмова форма (такі документи можуть бути подані електронною формою за умови, якщо суд зможе обробити такі документи). Процесуальне законодавство Швейцарії передбачає дві форми заяв та клопотань: письмову та електронну. Визначається, що електронна форма позову має бути посвідчена електронним підписом

відправника. Надсилання позову має здійснюватись на спеціальному державному електронному ресурсі з перевіркою автентичності електронного підпису. Особливою розвинена система е-позову у США. Там подання документів в електронній формі здійснюється зі спеціальної сторінки, логін та пароль від якої надається судом. При цьому, заявник отримує сповіщення про надходження документів до суду, а інші учасники процесу повідомляються про зміст позовної заяви та хід провадження. Електронне звернення до суду Італії серед переваг має віртуальні консультації з приводу позовних заяв та форми для заповнення позовних заяв, що спрощує порядок їх формування. Досить поширеною електронна форма позову в Англії. Це зумовлено порівняно меншим розміром державного мита у разі відправлення по Інтернету, а також можливістю простежувати хід справи та заявляти в електронній формі клопотання. [2]

Отже, в зарубіжних країнах активно використовується форма електронного позову, що значно спрощує доступ до суду, спрощує роботу судової адміністрації та сприяє прискоренню документообігу та вирішення справи.

Ми вважаємо, що електронна форма звернення до суду сприятиме реалізації прав кожного щодо судового захисту прав та інтересів. Необхідно створити спеціальний електронний ресурс, за допомогою якого кожен зможе за запропонованими формами скласти е-позов, відправити його до відповідного суду, обрати за допомогою внесених даних суд, який відповідатиме правилам підсудності, сплачувати судовий збір та відстежувати розвиток цивільного провадження. Крім того, за допомогою цього ресурсу варто забезпечити постійний зв'язок між судом та учасниками процесу. За таких умов цивільний процес стане більш доступним, менш затратним для учасників та відповідатиме досягнення науково-технічного прогресу.

Список використаної літератури:

1. Цивільний процесуальний кодекс від 18.03.2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
2. Васильев С. Порівняльний цивільний процес. Підручник. – К.: Алерта, 2015. – 352 с.
3. Кушакова-Костицька Н.В. Розвиток електронного судочинства в Україні: проблемні питання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/21-7-13.pdf>